

DANICA.

Katolišk cerkven list.

List 42.

V četrtek 20. kozoperska 1853.

Tečaj VI.

Pismo častitiga gosp. Luka Jerana iz Kaira do vrednika Zgodnje Danice. (Prejeto 12. kozoperska.)

Hvaljen bodi Jezus Kristus!

V Kairu 30. kimovca 1853.

Preljubi perjatelj!

Kakor sploh, se tudi zdaj nekoliko nerodno k pisanju spravim; ker pa vem, de potlej tako hitro ne bo perložnosti pisati, torej ná nekoliko verstic iz Kaira, poglavitniga egiptovskega mesta.

Mnogotere opravila in priprave so nas v Aleksandrii od 1. do 17. kimovca zadržale. Posebniga ravno iz tega mesta ne vem pisati, razun ako opomnim nar veči turški praznik ali njih veliko noč, to je, darovanje Abrahamovo, ki so ga od 13. kimovca začemši skoz 3 dni s silnim streljanjem in množimi slovesnostmi po svoji šegi obhajali. Na njih pokopališu je bilo po celi dan, zlasti perve dni, vse napolnjeno z ljudmi, viditi je bilo zelo veliko postavljenih šotorov, pod katerimi so jedli in svoje slovesnosti za ranjicimi opravljali. Sicer skoraj sploh gerdo umazani turki, so bili te dni čedniši napravljani. Nar bolj čudno in do milovanja neumno pa se mi je zdelo nekako herkanje turkov v večer in dolgo v noč pred velikim praznikom. Spravi se jih namreč sem ter tje, po hišah in drugod, več skupaj, se krog eden proti drugimu vstavijo ter začno na vso moč vsi ob enim tako grozno in na glas herkati, se vsi skupaj kviško zaganjaje, de je človeka močno groza, ki pervikrat sliši. Podobno je nekoliko malo stokanju človeka, ki prav težko umira. Iz tacih brezumnih šeg, s kterimi menijo praviga Boga častiti, se še le prav sprevidi, kako močno potrebno je, za nevernike moliti, de bi k spoznanju resnice peršli.

17. zvečer smo s tremi ladijami odrinili iz Aleksandrie. Misionsko osebstvo je bilo na dveh ladijah zraven druge robe: na eni gospod Namestnik z družimi 4 duhovni in 4 lahi, zidarji namreč, ki so jih gosp. Namestnik v Aleksandrii najeli; na drugi pa jest z našimi slovenskimi fanti in enim arabcam. Poslednji se imenuje Francišk Derviš in je spreobrnjenec od turške h katoliški veri. Njegova dosedanja zgodba je ob kratkim taka le: V Aleksandrii doma, je od mladih nog imel posebno nagnjenje do ondotnih OO. Franciškankov in je k njim v solo in v cerkev hodil ter pridige poslušal. Poznejši je bil začel koran (turško sv. pismo) in naše sv. pismo brati in je spazil, de so v turškim pismu laži in zmote. To mu obudi želje, se h ka-

toliški veri spreobrniti, pa si ne upa tega nikomur razodeti; poslednjič vendar prečastitljivimu gosp. O. Perpetvu, ki je se zmiraj škof v tem mestu, svojo željo razodene. Vzamejo ga v nauk ter ga začno pripravljati: on pa vedno z velikim hrepenenjem sv. kersta čaka in poprasuje, kdaj de se bo spolnila njegova želja. Večkrat mu je čas odločen, pa spet, in še le spet odložen; poslednjič mu je na vse to še rečeno, de tukaj ne more kersen biti, temuč mora drugam — na Francosko, Laško ali kamor si bodi iti. Menim, de so to iz previdnosti storili, ker so turki grozno sovražni in serditi, ako bi se kej taciga zgodilo. Mustafa, tako mu je bilo poprej ime, se res na Laško podá in je bil — se mi zdi — v Veroni kersen ter je potem več krajev po Laškim obhodil, od kodar bi se ne bil več vernil, ako bi ga ne bilo nekaj posebniga domu gnalo. Imel je namreč odidši še mater v Aleksandrii, ktero je želel k spoznanju resnice perpraviti in se torej na pot poda. Ko pa v Aleksandrio pride, je bila mati že pokopana. Zdaj je rekel, za starše mi nič moliti ne pomaga in nič jim ne morem storiti; družiga mi ne ostane, kakor če morem kej za Božjo čast in svoje duše zveličanje storiti, ne išem nobeniga placila in nič, kakor le samo Božjo čast. Tako mi je sam pripovedoval v ladii potem, ko so ga bili g. Namestnik na prošnjo OO. Franciškankov k misionu sprejeli. Žene ga, iz dezele iti, zlasti tudi to, ker se doma boji svojo vero očitno spoznati, de bi si kaciga preganjanja od turkov ali še kej hujšiga ne nakopal, vendar pa svoje vere tajiti ne sme, ker, kakor sam pravi, bi bilo to božjeropno in velik greh. On je zidar in zna razun arabkiga tudi laško in francosko govoriti, torej ga imamo na ladii učnika arabšine in oskerbi nam v svoji posebni poterpežljivosti in voljnosti tudi vse drugo, kar koli nam je potrebno.

Še moram opomniti, de je bil pred odhodom avstrianski poročnik Huber, z več družimi gospodi spremljen, na ladijo po slovo ter srečin pot vosit peršel. Per ti perložnosti se je Moga prav po kraljevo obnašal: v sredi je stal, med mnogo ponašo z rokami živo govoril, g. Namestnik so pa tolmačili. Rekel je med drugim: „Evropejci naj le pridejo v našo deželo, arabci pa naj doma ostanejo: oni hodijo le oginj podžigat“ (razpor delat). Pertoži se tudi večkrat, kako po hišah arabci pridejo ter male in velike ropajo in v sužnost vlecejo. — Iz Nila do Aleksandrie in krog mesta k morju je velik vodotoč napeljan, kteriga je pred kacimi 39 leti Mehmed Ali bil dal izkopati. Ker veter ni bil posebno vgodin, smo še le čez en dan in eno noč do Nila peršli, kjer je silno nesnažna in umazana

vas Foin (ustje) s hišami iz samiga blata narejenimi; samo nekaj malo je čedno zidanih. Vodotoč je zaklenjen, ker je nižji kot reka Nil, torej smo mogli od večera do jutra čakati, da smo bili zarano ob osmih, med naj prvimi, skoz lijak spušeni. Tukaj sim pervikrat zagledal imenitno, iz sv. pisma in zemljopisja znano veličansko reko Nil. Kalna je bila, precej hitro in na širokim teče, vendar je bila dalje še veliko širši. Po obeh straneh Nila so ravnine na širokim, dokler okó nese, ktere se iz Nila namakajo po prekopih, ki so iz njega izpeljani, zakaj dež je tukaj komaj znana reč; lahko preteče celo leto, da komaj kterikrat dež gre, kakor mi je neki egipčan pravil. Zato je pa tudi vse suho, kjer se iz reke ne namaka. Blizo Kaira prijadravši smo ugedali neko dolgovato višino, nekoliko vzdignjeno nad polja, ki se od ondot v dveh verstah po obeh Nilovih straneh tje do Hartuma razteguje, ima hrib biti, in je vsa rujava, ker moče nima. Od deleč se mi je vidilo, kakor Krajske planine (se ve de veliko nižji) ob suši, ko je vse rumeno, in sim iz perviga mislil, da so polja z zrelim žitom; ne vem pa, kakošne de so od blizo. Pri precej pogostih vaseh ob reki smo vidili obilno lepe drobnice, golobov, kokoš in velikih povodnih tičev; tudi žerjavi že posedajo po močirjih, ki so blezo zmed pervencov prijadrali iz Evrope. Polje je bolj nerodno sem ter tje obdelano in s turšico, rajžem, bučami, nekakim krompirjem in nekterimi družimi neznanimi rečmi obsejano, ob vodi bližej vasi in mest rasejo divje smokve in palme s prelepimi dateljni na goste čope, družiga drevja ni bilo skoraj kej viditi. Nil je zdaj naj viksi stopnjo dosegel in je znamenito bolj narasel, kakor druge leta. Ko je Moga to vidil, se je močno začudil in nekoliko nejevoljin klical in po ladii vsakimu pravil: „Vsa naša voda je zdaj doli privrela, kako bo pa pri nas kej raslo!“. — Naši mornarji in služabniki so vsi mohamedanci; ne slišimo klicati: Jože, Janez, Matevž, ampak: Ali, Halil, Mahmud! itd. Vender so dobroserčni ljudje, nam posebno prijazni in nas spoštujejo, akoravno se med seboj velikrat spopadejo, da bi mislil, zdaj se bodo potokli, kdor bi njih natore ne poznal. Od nas hočejo per vsaki perloznosti bakšič (darilo) imeti, in de bi ga dobili, se vedo tudi lepo perlizovati: Betaána hovadja tajib, ktir tajib (naš gospod so dobri, prav dobri), slišim večkrat od služabnika, ki sim mu bil neke male rečice dal.

Čudne misli človeka tudi obhajajo, ko vidi, kako ti ljudje molijo. Kersanskih mornarjev na potu iz Tersta do Aleksandrie nisim ne vidil, ne slišal angelskiga česenja moliti, desiravno so bili sicer dobroserčni Dalmatinci; velikrat pa sim jih slišal zakleti: ti nejeverniki na naši ladii pa vsak dan molijo. Reis (poglarav na ladii) se nič ne sramuje, zjutraj na ladii ali pa, če stojimo, na produ poklekniti, večkrat zapored zemljo kušniti in pobožno ter zategnjeno A-l-l-a-h! (o Bog!) klicati, da se kterikrat po zraku razlega; in tako molijo mladi in stari, še v spanji zjutraj večidel na pol glasno mermranje slišimo. O ko bi ti ljudje po drugi strani v tako gnusnih zmotah ne živeli, ako bi v spoznanju resnice bili! Še le na ptujim med nejeverniki, ko človek sad nejeverstva vidi in vso njih nesnago premišljuje, ložej prav spozná, kako zlahtna, kako visoka in lepa je naša sveta vera, in kako lepo in prijetno bi bilo, ako bi jo vsi ljudje imeli in res tako živeli, kakor ona učí. Toraj mislim, kadar kdo za nejevernike moli, da bi se spre-

obernili, bi moglo vselej tudi to pridjano biti, da bi potlej preoberajeni prav živeli; zakaj gotovo je, da slab katoličan Bogú veči nečast dela kot nejevernik in neznabog. In zdaj ko vidim, kako nejeverniki zvesto po svojih zmotah in izmišljajah živé, se mi še bolj gnusi do mnogih puhloglavcov, ki sim jih večkrat v svoji domovini vidil, kako velikrat s svojoglavno oterpnjenostjo tisto zaničujejo, kar Bog zapoveduje in njegovi služabniki perporočujejo. —

Tudi nekdo, ki je že s sužnjimi kupčeval, in je blezo neki od Hartuma domá, se na ti ladii z našimi mornarji pelje. Neka neusmiljenost mu iz oči gleda; težko se mi zdi, kadar se z očmi vjameva. Z nami je posebno prijazin, per mizi večkrat, in kakor more, nam kej postreže, kar Moga govori, si prizadeva tolmačiti, če je tudi zoper arabce in zoper njega, kakor kupčevavca s sužnjimi; — ne vem, zakaj in iz kakšniga namena vse to. —

Ponoči od 22. do 23. kimovca je bil na Nilu precej velik vihar, pri kterim ni bilo brez nesreče. Ze zvečer smo vidili vtopljeno ladijo plavati, ktere se je samo sprednji konec iz vode vidil, in zjutraj na vse zgodaj smo jadrali mem prekucnjene velike ladije, blizo ktere je kakih 6—8 oseb na preplivim produ bilo, iz kteriga je zelena trava gledala. Bili so blezo ladjarji, ki so malo po tem k ladii plavali, drugi ljudje pa, rešeni pogina, so bili že mende v bližnjo vas zbežali; ena žena in en fant pa sta se bila utopila, kakor smo bili poznejši zvedili.

Še le 25. okoli pol petih smo se jeli Kairu, poglavitnemu egipčovskimu mestu, bližati. Že od deleč smo bili ugedali tri veličanske pile (piramide), ki slovesno kviško kupé že zdavno iz predkersanskih časov; in kmalo tudi veliko mošejo Džamiel-Kallah, ki jo že 25 let iz alabastra delajo, in še ni dodelana, in žalostno spričuje, da tukaj mohamedanizem gospoduje. Mesto je veliko, ima neki kaci 300.000 duš, večidel mohamedanske vere, vse mesto je obsuto z njih medšiti (turškimi cerkvami); katoličanov iz več ločin je do 10.000, ki mende kaci 6 Božjih hiš imajo, zmed kterih bi utegnile nunska in frančiškanska znamenitnišiti biti, desiravno je poslednja vseđuja in zdaj novo zidajo. Očetov Frančiškanov je osem in več bratov. Tudi en Moravan, O. Venceslav, je med njimi; Slovena človek povsod najde.

Mohamedanci, se mi zdi, so tukaj sovražnišiti do kristjanov, kot v Aleksandrii; tako čudno nas nekteri pogledujejo. Tode turk brez tega sploh gerdo gleda, in vse je pri njih večidel tako zemarjeno, da se jim še ne ljubi oči odpreti, veliko njih kakor na pol gleda. Po ulicah, ki so z umazanimi otroci napolnjene, smerdi kakor kuga; čuda, da res kuga ne vstane. Poprej ko so še manj čedili, kakor zdaj, so vedno kugo imeli. Zdajni paša sicer bolj skerbi za snago, kakor pravijo, torej tudi kuge tako pogosto ni; vender pa mislim, da nagnusna in ostudna umazanost bi jih zamogla le s prejetjem kersanstva zapustiti; moglo bi se v ta namen vse znotranje in zunanje življenje spremeniti in zlasti tudi spoznati, da je lenoba naglavni greh.

Imel bi Ti še veliko pisati in povedati, pa mi nekaj tesno gre, in sim malo neboljiv, blezo vsled prehlajenja, ker sim ene noči zunaj na barki spal; pa to nič ne dě. Prehladi se tukaj človek pri vsi vročini nanaglama; ako ne pazi nase, ker, ko je človek ves moker od vročine, ga urno hladia veter

obriše in mu pót ustavi. Razun kacih malih pomankljivost, ktere tudi v domačii človeka obletijo, smo zmiraj vsi zdravi — hvala Bogu! Tudi Klančnik, ki je bil v Aleksandrii bolj zbolel, je zdaj zdrav.

V malo dnevih, morebit že jutri, bomo Kairo zapustili ter bomo s 4 ladijami dalje šli. Mogli so namreč g. Namestnik še eno četrto najeti, de se bodo potrebne reči na nje spravile, zakaj mi gremo k takimu ljudstvu, ki se mora na duši in na telesu obraziti, in ki bi se z dušnim težko dalo kej opraviti, ako bi se s telesnim ne začelo.

Zvonov nismo mogli nikjer nič odkriti, še pustili bi jih bili kmalo v silni zadergi opravil v Aleksandrii na dogani (miti). V steklenivnicah (Flaschenkeller) so se nam tri steklenice zdobile, druge so zdrave ostale, v kištah nismo nič gledali. —

Od tod bo blezo tudi en krajač iz Štajarskiga z nami dalje šel, in pa en lekar (apotekar) iz Ögerskiga, ali poslednji po svojih lastnih opravilih.

Naši fantje in g. Lap so ravno zdaj šli Marijno drevo in Marijno duplino gledat. — Vročina nam hudo pertiska, včasih ko ni kej vetra, se težko živi. V Aleksandrii smo imeli neki dan pred odhodom čez 30° R. v senci, in na solncu 50°; tukaj ne gledam, ker nimamo v naši ladii gorkomera. — Serčno vse pozdravim. — Z Bogam!

Tvoj

zvesti tovarš
L. Jeran.

Ogled po Slovenskim.

Iz Ljubljane. Po prečastitim gosp. K. Zornu, stolnim dekanu, se nam je 50 gld. zročilo v odkupljenje zamurčika, kterimu naj se pri svetim kerstu da ime: Valentin Planinšek. Bog stoterno poverni!

* Prečastiti gospod Matia Vodusek, opat v Celju, so nam te dni 1000 podobic za oddajo družbanam sv. Cirila in Metoda poslali blagovolili. Lice je vrezano, kakor sta sv. Ciril in Metod na družbinim altarju pri sv. Jožefu blizo Celja izobražena. Napis je po starim. Tudi cena dozdanja ostane; 100 jih namreč velja 1 gold., posameznim se po krajcarju prodajajo. Teh podob jo bilo zavdinjanih 10.000; pa tudi družnikov je silo veliko. Kar se bo pa za podobe dobilo, bo veljalo novimu altarju sv. Cirila in Metoda. — Tudi od slavniga odbora Mariine družbe za razširjanje katoliške cerkve v Srednji Afriki smo vnovič 1000 podob za ude imenovane družbe z ukazam prejeli, de naj se natis slovenskiga in nemškiga branja tukaj oskerbi.

* V dosego samostalnih duhovnij je bilo 4., 5. in 6. t. m. v škofijski pisarnici navadno veliko spraševanje. Vprašanja so bile: Ex jure ecclesiastico: Cui licet missam celebrare et quis obligatur? — An episcopi juste sibi quosdam casus reservant? — Petrus vult uxorem ducere Magdalenam, et in examine parochia aperit, suum patrem esse fratrem proavi sponsae Magdalenae. Quo in gradu sunt consanguinei? An possunt validum matrimonium inire? — E theologia dogmatica: Estne primatus Petri tantum primatus honoris et ordinis, an etiam jurisdictionis? — Suntne in Christo duae voluntates et operationes? — Eucharistia qua sacrificium. — E theologia morali: An metus, ignorantia et concupiscentia tollit imputationem? — Acediae species et remedia. — Via describatur conversionis peccatoris. — E theologia pastoralis: Kako naj se fajmošter proti ključarjem zaderži? — Kaj mora duhoven storiti, če neveljavnost kaciga zakona zvé, in sicer 1) če iz spovedi eniga sopruga in 2) če to zunaj spovedi zvé? — Iz evangelia 21. nedelje po binkošnih naj se

z izdelanim sklepam osnova napravi. — Lastnosti molitve naj se za otroke razložijo. — Ex exegesi: Paraphrasis Marc. 2, 18—22. et Rom. 4. 1—15. — Pričujočih je bilo 16.

Iz Kroke na Gorenskim. L. P. — Preljuba Danica! povej tudi od Kroke kaj. Od 1850. do 1852. leta so se v božjo čast naredile 4 znamenja; 2 ste proti cerkvi Matere Božje, eno nekoliko preč, in eno v sredi terga. Za vse te znamenja so ljudje iz lastniga nagiba sklad napravili, de so bile izdelane. Zmalal je pa te 4 znamenja Janez Gajer iz Dupljan na Gorenskim blizo Teržica na sirovi zid tako licno, de res zasluži očitno pohvaljen biti in naj bo s tem perporočen slehernimu, kdor kaj taciga potrebuje, zakaj tudi še zadosti po ceni dela, ker zagotoviti vas zamorem, de bo vsak zadovoljin, kakor smo tudi Kropčani.

Iz Gorice 1. kozoperska 1853. — Teržan. — Od plesa. „Bratje, bodite trezni, in čujte; zakaj hudič, vaš zopernik, hodi okoli ko rujoveč lev, in išče, koga bi požerl“, tako govori sv. Peter v svojim prvim listu v 5. poglavju, in kje jih več požre, kakor na nesrečnih plesih? Kje se ložej nespremišljena mladost v njegovo zanjke vjame, kakor tam, kjer gosli cvilijo, trobente bučijo, cimbele pojejo? — Zato je pa tudi tam naj manj žive vere in praviga kristjanskiga življenja, kjer se pogosto take večkrat telesu, vselej pa duši nevarne veselice ponavljajo. Kaj bomo tadaj sodili (de od drugih krajev molčim) od ne velike deželice blizo Gorice, ktero dober del bravcov gotovo pozna, kjer celo leto vedno plešejo, de je le mogoče, de ni skoraj praznika v letu, de bi tega dušomorivniga plesa ne bilo, in od kterih se sploh pravi, de so vsi na plesu svet zagledali in s plesam tudi ta svet zapušajo? — Duhovni pastirji res zamorejo nekaj pri tej reči storiti, in gotovo tudi svojih dolžnost ne zanemarjajo; ali kaj je v stanu zastaranim navadam jéz postaviti, ali jih clo podreti? Duhovne vaje za ljudstvo bi morebiti še naj več pri tem opravile, kakor nam skušnje od drugih krajev pričajo, in Bog daj, de bi se ta pravična želja vsih dobrih tudi za omenjeno deželico le skoraj spolnila! Zakaj človek mora si prizadevati, kar more, razprotiranju greha se ustavljati, in ne se le čakati, de ga bo Bog sam neposredno v njegovim teku presekalo, kakor se je pred nekimi 30 leti v neki srenji kake štiri ure od Gorice pripetilo. Plesali so, de je bilo kaj, kakor drugi njih sodeželani, in niso kaj marali za besede tistih, ki so to razsajanje po dolžnosti grajali. Bilo je nek poletni praznik, vinogradi so naj bogatejši tergatev obljubovali, vse je bilo dobre volje, se ve de tudi plesa manjkati ni smelo. Kmali po popoldanski službi Božji jo blizo cerkve zagodejo, urni plesavci in brihtne plesavke, ki so komaj na to veselje čakali, se v krogu zavertijo tako, de človek bi menil, de se njih noge tal ne dotikajo; plesiše enmalo ohladiti, (ker je bila huda vročina), in prahu se ogniti, ga poškropijo prešerni, neumniga veselja pijani razsajavci — z vinam! — Še enkrat gosli zavilijo, še enkrat se nespremišljena mladost v krogu zaverti, kar glej! nebo se naenkrat s črnimi oblaki prevleče, ko bi trenil, začne strašno grometi in bliskati in preden so se še plesavci zavedili, je že strašno debela toča gosto iz oblakov so vsula čez lepe vinograde, suha brez kapljice dežja, in v kratki pol uri je bil ves up vinorejevov popolnoma vničen. Groza je bila vse srenjane prevzela, vsi so se naenkrat zbrihali, spoznali so z enim glasam, de je to očitna šiba Božja za njih razsajanje, so pa tudi pri tej priči precej slovesno obljubo Bogu storili, s katero so sebo in vse svoje naslednike zavezali, de ne bodo nikoli več v okrožju tiste srenje plesa terpeli. In blagor jim, de to obljubo zvesto do današnjiga dne spolnujejo! Bog daj le

še, de bi tudi njih sosodje, ki preradi plešejo, in vsi drugi obnoreli plesavci se nad njimi razgledovali.

* 5. kozoperska 1853. — Teržan. — Komaj je preteklo leto, kar je Goriški metropolitanski kapitel svojiga dekana zgubil, ki je sadaj, kakor je bilo o svojim času oznanjeno, zopet vredno nadomesten, je že družiga korarja mu nemila smert ugrabila. Po noči med 3. in 4. dnevam t. m. je namreč po dolgi slabosti v Gospodu zaspal Tomaž Hvala. Rojen v Lokovcu blizu Gorice, 21. grudna 1780, mašnik posvečen 8. listopada 1807, je rajnik bil mnogo let domač učitelj pri grofu Atensu na Kvari v Gorici; potem več let katehet latinskih šol, je v letu 1832 okoli velike noči postal korar velike cerkve. Zadnje leto svojiga življenja že ni bil več izpod strehe, dokler je Bogu dopadlo, ga k sebi poklicati. Naj počiva v miru! — Dne 5. t. m. ob petih zvečer je bilo njegovo truplo slovesno na tukajšna mestno pokopališe preneseno.

Tukajšna naprava za gluhoneme je na svoje povabilo darov, do 6000 gold. vrednosti v Gorici, posebno pa v Terstu dobila, ter je dosegla dovoljenje veliko loterijo napraviti, de bi s čistim dobičkom te igre se dolgovi rešila, ki se na njeni hiši težijo. 45.000 števil se bo igralo, vsaka po 20 kr., kar bo, ako se vse oddajo, ne le 10.000 gold. tej napravi verglo, de se bo njen dolg do čistiga splačal, temuč tudi še lep dobiček ji naklonilo, de bo mogla še več nesrečencev pod streho vzeti, ker se vsak dan bolj sliši, kolikanj je gluhonevov po naših deželah. Tako se je v kratkim spet, kakor slišim, samo iz Goriške škoflje, drugih sedem gluhonevov oglasilo, ki želijo v to napravo priti. Kadar bomo od omenjene loterije kaj več zvedili, bomo že oznanili.

Iz Tominskiga. V neki vasi se je na dan cerkveniga obhajanja navadno vsako leto tudi ples napravljal; kerčmar namreč je godec najemal, de bi s tem več derhali pervabil in tako več vina potočil. Res je bila ta naprava kerčmarju kaj dobra limanca; privrelo jih je namreč še iz dveh sosednih duhovnij plesavcov in plesavk dokaj, in šlo je potem ves popoldan in vso noč tako, de bi bil mislil, pekel se je sem preselil. — Pred dvema letama je poslušal omenjeni kerčmar slavniga pridgarja (jezuita Bankiča), ki je v svojih pridigah veliko tudi od napak opomnil, ki se per plesih godijo, in kako ojster odgovor zatorej posebno tiste čaka, ki plese napravljajo. To je kerčmarja ganilo, de je potem obljubil v svoji hiši nikoli več plesa ne imeti, in je še perstavil, de bo to obljubo tudi svojimu dediču sporočil. Tako obnašanje kerčmarja je sploh dopadlo. Ali kako je njega zavolj te obljube hudič tresel! Ne ni bilo leto preteklo, ko se sominj spet bliža, že se začne kerčmar tu in tam izgovarjati: de se je bil z nepremisljeno obljubo prenačlil, de kerčma brez plesov biti ne more, de njemu v celim letu noben dan toliko dobička ne da, kakor ta dan, ko je ples; de je tudi že slišal, de plesi sami na sebi niso greh; kdor pa grešiti hoče, najde perložnost kjer bodi itd. Zraven ga je še žena dregala: de mora za otroke skerbeti, de mu toraj Bog za opušenje storjene obljube zameril ne bo; plesi so bili in bodo itd. (S takimi in enakimi govori se še navadno plesi opravičujejo). V taki zadergi je bil ubogi mož, de je šel — vender še — na svet k duhovnu, naj bi ga rešil. Ali ta mu ni po volji godel; vsaj plesa za to leto ni bilo. — Pa leto je že spet okoli — sominj se bliža; kali bo šlo tudi letos tako dalje? Za letos pa dobi kerčmar boljiga svetovavca za se, mende tistiga, ki je judam svetoval, ne v sodno hišo iti, ko so Jezusa tožili, de bi se ne omadežvali. Kerčmar tedej sklenc, plesiše

pod milim nebam napraviti; in de bi si zamogel, kakor Pilat, popolnoma roke umiti, še prijatla naprosi, de bi namest njega pri županu dovoljenje za ples vzel. Tako, si je mislil kerčmar, svoje obljube ne bo prelomil, in ples vender le bo. Sosodje pa, med kterimi je tudi še jakih mož, to zvediti, se zedinijo in sklenceno, županu to le pismo poslati: „Slišimo, de misli nekdo v naši vasi prihodnjo nedeljo ples napraviti. Ker se s tem neumnim in nekeršanskim razsajanjem svetimu prazniku nečast dela, in nočni pokoj moti, česar v naši vasi terpeti ne moremo, tedej prosimo podpisani, za našo vas nikomur dovoljenja za ples ne podeliti“. To pismo so vsi vašani podpisali, zato se tudi kerčmar tega braniti ni smel, in tako je mogel tudi letos svojo obljubo le spolniti. — De bi pač ta izgled veliko srenj posnemalo!

Ker večkrat plese tudi s tem zagovarjati slišimo, de nekteri pravijo: „Ples sam na sebi ni greh“ — kar celo naš kerčmar zna — bi radi slišali, kaj je „ples sam na sebi?“ in kje se tak ples najde? Med nedolžnimi otročiči, bi mislil — pod pametnim čuvanjem, sicer morde nikjer. V starim zakonu beremo, de so imele ženske med sabo nekaj ples, kteriga pa se možki niso nič vdeležvali, ker je bilo za možkiga velika nečast, se tako neumniga djanja, kakor je ples, vdeležiti. Morde so bili tedej ti plesi tudi le sami na sebi brez greha — če ni bilo vsaj takih gledavcov, kakor pri plesu Herodiadine hčere. — Drugačin pa je današnji ples, kteriga hoče možki spol z drugim spolom deliti. Ta ples se že sam na sebi imenovati ne more. — Zanesljiv gospod, ki je pred večimi leti v velikim mestu na Laškim skoz tri leta bil, je od tistiga mesta med drugim tudi to perpovedoval, de se tam le redko kak ples napravi, in to je rekel, zato ker ženske nečejo na ples iti. Ves pustni čas, pravi, sim le dvakrat za ples napravljati vidil. Sošlo se je veliko možkih, ki so neprenehama popraševali, ali bojo gospodičine in gospe skoraj prišle? Pa ni jih hotlo biti, ne teh, ne unih. Poslednjič se nekteri možaki sami nekolikokrat zasuknejo (in to bi bil tudi ples sam na sebi); drugi pa jo nevoljni potegnajo, rekoč: „Che gusto, ballare senza donne“. (t. j. ni veselja plesati brez ženskih.) Razumite, slovenke, česar plesci na plesišu išejo? (Lah je pové odkritoserčno.) Kjer tega ne najdejo, tudi za plese ne marajo. Ako bi bile vse slovenke tako sramožljive, kakor une lahlinje, bi se morde najdlj kterikrat tudi med Slovenci plesi sami na sebi, — sicer pa imamo le prazno besedo.

Na Piemonteškim je več družtev v razširjanje dobrih bukev, ktere stanovitno prekucovavnimu duhu nasprotvajo. Eno zmed njih je že razširilo 346,500, eno 46.000, in eno 241,550 bukev. Časnik „Civiltà cattolica“ v več 1000 iztisih na Piemonteško dohsja.

MIII darovi.

Za afrikanski mision: Gospod Luka Cirer 10 gold. (znesek iz prodane suknje.) — G. P. 10 kraje. — Gospod A. P. 1 gold. 40 kraje. — J. M. S. I. iz Gabrie 2 goldinarja. —

*) Tudi dan današnji v jutrovih deželah same ženske plešejo, in pa otroci; možki pravijo: ples je neumna igra, ki se možaku ne spodobi, je torej le za otroke, in pa za ženske, ki so mnogokrat kratke pameti. Sicer pa, kakor taki terdijo, ki so take plese sami vidili, so ti plesi, akoravno same ženske plešejo, dan današnji še precej nespodobni.